

Algemene beschouwing Nuj Lies begroting 2020

Onze algemene beschouwing begroting 2020 geven we de titel mee:

**“Met enthousiasme werken
aan de opgaven waar we voor staan”**

Als Nuj Lies zijn we in 2018 een nieuwe beweging gestart. Na dialoogsessies in de samenleving en met veel jongeren hebben we in een pamflet vanuit waarden aangegeven wat wij als Nuj Lies belangrijk vinden.

Wij vinden dat Vaals vanuit het nu pas goede stappen vooruit kan zetten als jonge én ervaren inwoners de handen uit de mouwen steken en vanuit nieuw enthousiasme zaken zelf oppakken. “Doot mit”, een uitnodigende oproep om present te zijn en mee te doen. Dit ondersteunt door verbindend leiderschap.

Vandaag wordt ons de, door een twintigtal koplopers en frisdenkers opgestelde, Transitievisie 2030 aangeboden. Een visie op de toekomst van Vaals met eerste transitiepaden en een transitieagenda incl. het ontwerp van innovatieve experimenten voor Vaals. Meer nog als in het verleden gaan we werken vanuit een lerend en levend transitienetwerk van betrokken inwoners. De eerste gepresenteerde contouren van de visie spreken ons aan en sluiten nauw aan bij de onderwerpen voor vernieuwing die wij als Nuj Lies belangrijk vinden met een aanpak waarbij verbondenheid en actie wordt gecreëerd.

De uitvoering vraagt een bestuur met durf om de weg van transitie de komende jaren krachtig door te zetten en ook het initiatief te nemen voor en steun te bieden aan nieuwe experimenten en nieuwe manieren van werken. Het geven van het goede voorbeeld doet volgen. Wij vinden het belangrijk om er voor iedereen in Vaals een zichtbare lerende beweging van te maken met een volwaardige plek van de jeugd in het transitienetwerk. De transitievisie 2030 kan op onze steun en betrokkenheid rekenen.

Werken aan de opgaven waar we voor staan

Uit diverse landelijke monitoren blijkt dat er in Vaals stevige uitdagingen liggen op het gebied van Gezondheid, Participatie, Armoede en Welzijn. Vaals kent op sociaal-maatschappelijk gebied een grote steden problematiek. De thans voorliggende begroting zet, ons inziens, onvoldoende in op de opgaven die er in Vaals liggen. Sterker nog; er wordt bezuinigd op essentiële zaken als huishoudelijke hulp, jeugdzorg, lokale armoederegelingen en verenigingen. De begroting draagt in onze ogen onvoldoende bij aan het bieden van perspectief voor mensen in een kwetsbare positie. Het opstellen van de begroting heeft meer het karakter van een onderhandeling rond het

coalitieakkoord en het sluitend maken van de begroting dan het samen werken aan de opgaven waar we voor staan.

We zien in de praktijk

Het niet transparant en zonder planning werken aan een coalitieakkoord. Vragen van de coalitiepartijen zelf moeten zicht geven in de programmapunten van het coalitieakkoord. Deze programmapunten: "Toezicht en handhaving nachtelijke uren, Buiten Beter App, gedifferentieerd beleid kernen, heffing parkeergelden zonder winstbejag, kwalitatieve verbetering openbare ruimte, professionalisering evenementen, zelfsturing kernen", blijken in eerste instantie 1.200.000 euro te kosten. Een motie over planning wordt verworpen en een raadscommissielid die vragen stelt over voortgang en planning, moet het antwoord zelf maar opzoeken. In tweede instantie wordt er in de voorliggende begroting een niet nader gespecificeerde reservering voor uitvoering van het coalitieakkoord gedaan van maar liefst 480.000 euro per jaar. Dit ook nog eens met aanzienlijke structurele kosten.

Zoals al opgemerkt in de raadscommissievergadering over de begroting hopen we dat de 'Vijlense muur' geen voorbode is van het programmapunt 'kwalitatieve verbetering van de openbare ruimte', of een voorbeeld van 'het gedifferentieerde beleid voor de kernen', of is het misschien een voorbeeld van 'zelfsturing'?

Voor Nuj Lies wegen de programmapunten uit het coalitieakkoord niet op tegen de bezuinigingen op met name huishoudelijke hulp, jeugdzorg, lokale armoederegelingen, verenigingen en de onevenredige ophoging van de toeristenbelasting. Daarom dienen wij een amendement in voor het 'on hold' zetten van de resterende ambities uit het coalitieakkoord.

We zien in de praktijk dat vrijwilligers van het bestuur van de Ruilwinkel weinig waardering en bewegingsruimte ervaren en opstappen. Het bestuur van Fraiche wordt overvallen door een voorstel voor privatisering. Ook zij denken aan opstappen omdat dit voor Fraiche geen perspectief biedt.

Het bestuur van de bibliotheek is drie jaar lang ontmoedigd door gebakkelei over opgelegde bezuinigingen en organisatievorm. Positief vinden we dat de voorgenomen bezuinigingen conform het standpunt van Nuj Lies terug gedraaid zijn.

We zien in de praktijk het steeds weer uitstellen van de evaluatie van het parkeerbeleid. Het evalueren van het onderdeel 20 minuten gratis parkeren gebeurt uiteindelijk met een vertraging van 1,5 jaar. De inkomstenderving door het 20 minuten gratis parkeren bedraagt dan enkele tonnen. Werk vooral zonder planner!

Positief vinden we dat in de huidige begroting, de door de coalitie aangenomen motie 'Kwijtscheldingen', waarmee de begroting 200.000 euro structureel per jaar belast zou worden, niet doorgaat.

Positief vinden we de intenties om op een actieve manier deel te nemen aan lopende samenwerkingen; lijn 50, Maastricht-Heuvelland, Middengebied. Positief vinden we dat we als lijn 50 gemeentes aansturen op een maatschappelijke kosten-baten analyse in het kader van het luchtvaartbesluit van MAA. Een punt waar Nuj Lies als enige partij voortdurend aandacht voor heeft gevraagd.

Positief vinden we de nieuwe toegang sociaal domein en de taakopvatting van medewerkers en beweegmakelaars om op een praktische en integrale manier en vanuit de leefwereld van mensen ondersteuning te bieden. Volgens ons gaat dit echter niet goed samen met bezuinigingen op huishoudelijke hulp, jeugdzorg, lokale armoederegelingen en verenigingen.

Wat willen we in de begroting 2020 anders zien

Geen vooraf opgelegde bezuinigingen op verenigingen en herijking van het subsidiebeleid. Nuj Lies stelt voor om in de plaats daarvan actief aan de slag te gaan met de door de adviesraad Sociaal Domein uitgebrachte aanbevelingen. In hun aanbevelingen op het beleidsplan jeugd Zuid Limburg wordt o.a. het belang van de verenigingen benadrukt. De adviesraad pleit er nadrukkelijk voor om als gemeente bij verenigingen in gesprek te gaan met de mensen die daadwerkelijk in de praktijk met jeugd en jongeren bezig zijn. Als Nuj Lies vinden we dat het gezocht moet worden in dialoog en niet in reguleren.

Huishoudelijke hulp is heel belangrijk voor inwoners in een kwetsbare positie. Het is de laagst betaalde zorg, die voor kwetsbare mensen heel veel kan betekenen. Je kunt hiermee echt een transitie gaan maken door bijvoorbeeld een koppeling te leggen met individuele begeleiding. Gegevensanalyse wijst uit dat bij 40 procent van de situaties beide maatwerk voorzieningen ingezet worden. Voor het innovatief inzetten van huishoudelijke hulp is tijd nodig i.p.v. tijd minderen.

Nuj Lies is gezien de huidige financiële positie, voorstander van het doorvoeren van bezuinigingen op het kwaliteitsniveau van wegen en groen. Dit conform voorstel college in de perspectiefnota. We onderschrijven de inzet van het college om efficiënter en effectiever te opereren zodat met minder middelen meer kwaliteit geleverd kan worden.

Tijdens de presentatie van de jeugdwerkers is door hen aangegeven dat de problematiek van de jeugd in Vaals vergelijkbaar is met die van jeugd in grote steden. We vinden het daarom niet aan de orde om te bezuinigen op jeugdzorg.

Met het verlagen van de norm van de lokale armoederegelingen van 110 naar 100 procent worden de meest kwetsbare mensen in de samenleving geraakt. Dit vinden wij niet solidair en wijzen we beslist af.

De toeristenbelasting wordt in onze ogen onevenredig verhoogd. We staan achter het collegevoorstel om te werken met een uniform tarief binnen de lijn 50 gemeenten. Een verhoging van de toeristenbelasting in de toekomst zou moeten leiden tot een verdere verbetering van het toeristisch klimaat. Niet enkel als middel om de begroting sluitend te krijgen of om ambities uit het coalitieakkoord te verwezenlijken.

We zijn, zoals al eerder kenbaar gemaakt, warm voorstander van studentenhuisvesting als daar behoefte vanuit de markt voor bestaat. Voor ons doet het huisvesten van studerende jongeren in Vaals geen zeer!

Wij zien dat de druk op het buitengebied en de stiltegebieden steeds verder toeneemt. Dit ondanks de intenties die opgenomen zijn in de strategische visie. Evenwichtiger gebruik van het buitengebied met meer ruimte voor wandelaar en fietser heeft voor ons prioriteit.

Samenvattend vindt Nuj Lies dat de voorliggende begroting onvoldoende inzet op de sociaal maatschappelijke opgaven waar we in Vaals voor staan.

Voor Nuj Lies wegen de sterk fysiek georiënteerde programmapunten uit het coalitieakkoord niet op tegen de bezuinigingen op huishoudelijke hulp, jeugdzorg, lokale armoederegelingen, verenigingen en de onevenredige ophoging van de toeristenbelasting. Wij kunnen ons dan ook niet vinden in de opzet van de begroting en vragen steun aan de raad voor ons amendement om de resterende ambities uit het coalitieakkoord 'on hold' te zetten.

Met ons kunt u concluderen dat Nuj Lies sociaal op nummer 1 zet!
Bedankt voor uw aandacht.